



Universiteit
Leiden
The Netherlands

De bevoor(oor)deelde arbiter: een onderzoek naar de verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid

Ribbers, P.L.F.

Citation

Ribbers, P. L. F. (2022, November 30). *De bevoor(oor)deelde arbiter: een onderzoek naar de verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid*. *Burgerlijk Proces & Praktijk*. Wolters Kluwer, Deventer. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3492217>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3492217>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

De bevoor(oor)deelde arbiter

Serie Burgerlijk Proces & Praktijk

Redactie:

Prof. mr. H.B. Krans

Prof. mr. A.C. van Schaick

Prof. mr. H.J. Snijders

Verschenen dissertaties:

I. P. Broekveldt, Derdenbeslag, 2003

II. K. Teuben, Rechstersregelingen in het burgerlijk (proces)recht, 2005

III. M. Zilinsky, De Europese Executoriale Titel, 2005

IV. V.C.A. Lindijer, De goede procesorde: een onderzoek naar de betekenis van de goede procesorde als normatief, 2006

V. M.B. Beekhoven van den Boezem, De dwangsom in het burgerlijk recht, 2007

VI. J.P. Fokker, E-arbitrage, 2009

VII. G.C.C. Lewin, Het hoger beroep en het cassatieberoep in burgerlijke zaken in de Nederlandse Antillen en Aruba, 2010

VIII. J. van der Linden, De civiele zitting centraal: informeren, afstemmen en schikken, 2010

IX. J.R. Sijmonsma, Het inzagerecht: art. 843a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, 2017

X. J. Ekermans, De exhibitieplicht, 2010

XI. R.H. de Bock, Tussen waarheid en onzekerheid: over het vaststellen van feiten in de civiele procedure, 2011

XII. P. Sluijter, Sturen met proceskosten. Wie betaalt de prijs van verstoring procesgedrag?, 2011

XIII. M.W. Knigge, De procesovereenkomst, 2012

XIV. A.G.F. Ancery, Ambtshalve toepassing van EU-recht, 2012

XV. M. Meijssen, Ontwikkelingen in het civielrechtelijk conservatoir beslag in Nederland, 2013

XVI. J.F. Vlek, Parallele procedures en misbruik van procesrecht onder de EEX Verordening II, 2015

XVII. E.F. Groot, Het voorlopig getuigenverhoor, 2015

XVIII. N.E. Groeneveld-Tijssens, De verklaring voor recht, 2015

XIX. C.J.S. Vrendenburg, Proceskostenveroordeling en toegang tot de rechter in IE-zaken, 2018

XX. S. Stuij, Iura novit curia en buitenlands recht. Een rechtsvergelijkend en Europees perspectief, 2021

XXI. P.L.F. Ribbers, De bevoor(oor)deelde arbiter. Een onderzoek naar de verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid, 2022

Verschenen monografieën:

1. A.I.M. van Mierlo en J.H. van Dam-Lely, Procederen bij dagvaarding in eerste aanleg – 2e druk, 2011

2. H.J. Snijders, Civiel appel – 4e druk, 2009

3. W.D.H. Asser, Bewijslastverdeling, 2004

4. H.E. Ras, bew. door A. Hammerstein, De grenzen van de rechtsstrijd in hoger beroep in burgerlijke zaken – 5e druk, 2017

5. Th.B. ten Kate en E.M. Wesseling-van Gent, Herroeping, verbetering en aanvulling van burgerrechtelijke uitspraken – 2e druk, 2013

6. W.H.B. den Hartog Jager, Procederen met of zonder procesvertegenwoordiging: de stand van zaken in 2012 – 2e druk, 2012

7. A.H. Santing-Wubs, Mediation in juridisch perspectief – 2e druk, 2012

8. M. Freudenthal, Schets van het Europees civiel procesrecht – 2e druk, 2013

9. H.E. Ras, bew. door G.C.C. Lewin, De grenzen van de rechtsstrijd in hoger beroep in burgerlijke zaken in de Nederlandse Antillen en Aruba, 2008

10. P. Smits, Artikel 6 EVRM en de civiele procedure, 2008
11. M.O.J. de Folter, Vrijwaring & Interventie, 2009
12. H.B. Krans, Nederlands burgerlijk procesrecht en materieel EU-recht, 2010
13. G.J. Meijer, Overeenkomst tot arbitrage, 2011
14. T.F.E. Tjong Tjin Tai, De schadestaatprocedure, 2012
15. G. de Groot, Getuigenbewijs in civiele zaken, 2015

De bevoor(oor)deelde arbiter
Een onderzoek naar de verplichting tot arbitrale
onafhankelijkheid en onpartijdigheid

Proefschrift

ter verkrijging van
de graad van doctor aan de Universiteit Leiden,
op gezag van rector magnificus prof.dr.ir. H. Bijl,
volgens besluit van het college voor promoties
te verdedigen op woensdag 30 november 2022
klokke 16.15 uur

door

Pauline Lily Fiora Ribbers
geboren te Leidschendam
in 1991

Promotores: Prof. mr. H.J. Snijders
Prof. mr. H.B. Krans

Promotiecommissie: Prof. mr. M.E. Koppenol-Laforce
Prof. mr. J.J. van Haersolte-van Hof
Prof. mr. G.J. Meijer (Erasmus Universiteit Rotterdam)
Prof. mr. B. van Zelst (Universiteit Maastricht)

Het onderzoeksverblijf bij het Commercial Law Centre (Harris Manchester College, University of Oxford) werd mede mogelijk gemaakt door het Swaantje Mondt Fonds (LUF).

De bevoor(oor)deelde arbiter

Een onderzoek naar de verplichting tot arbitrale
onafhankelijkheid en onpartijdigheid

Pauline Ribbers

Verkorte citeerwijze: Ribbers, *De bevoor(oor)deelde arbiter 2022*/[paragraafnummer]
Volledige citeerwijze: P.L.F. Ribbers, *De bevoor(oor)deelde arbiter. Een onderzoek naar de verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid (Burgerlijk Proces & Praktijk)*, Deventer: Wolters Kluwer 2022.

Het complete productaanbod vindt u in de online webshop: www.wolterskluwer.nl/shop.

Ontwerp omslag: Bert Arts BNO

ISBN: 978 90 13 16967 6

NUR: 822-209

© 2022, Wolters Kluwer Nederland B.V., P.L.F. Ribbers

Onze klantenservice kunt u bereiken via: www.wolterskluwer.nl/klantenservice.

Auteur(s) en uitgever houden zich aanbevolen voor inhoudelijke opmerkingen en suggesties. Deze kunt u sturen naar: boeken-NL@wolterskluwer.com.

Alle rechten in deze uitgave zijn voorbehouden aan Wolters Kluwer Nederland B.V. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wolters Kluwer Nederland B.V.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16h t/m 16m Auteurswet jo. Besluit van 27 november 2002, Stb. 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl).

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en Wolters Kluwer Nederland B.V. geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor gevolgen hiervan.

Op alle aanbiedingen en overeenkomsten van Wolters Kluwer Nederland B.V. zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden van Wolters Kluwer Nederland B.V. U kunt deze raadplegen via: wolterskluwer.com/nl-nl/solutions/nederland/algemene-voorwaarden.

Indien Wolters Kluwer Nederland B.V. persoonsgegevens verkrijgt, is daarop het privacybeleid van Wolters Kluwer Nederland B.V. van toepassing. Dit is raadpleegbaar via wolterskluwer.com/nl-nl/privacy-cookies.



Voor mijn ouders 

Inhoudsopgave

Lijst met afkortingen / XXV

Hoofdstuk 1. Inleiding / 1

1.1 Inleiding / 1

1. Introductie / 1

1.2 Onderzoeksvraag en doel van het onderzoek / 2

2. Onderzoeksvraag / 2
3. Doel van het onderzoek / 3

1.3 Methodologie / 4

4. Wijze van onderzoek / 4
5. Opbouw van het onderzoek en toelichting / 6
6. Afbakening / 7
7. Bronnen / 9
8. Kanttekening brongebruik / 11
9. Terminologie / 12
10. Ander (promotie)onderzoek / 14

1.4 Jurisdicties en arbitrage-instituten van onderzoek / 19

11. Opbouw / 19
 - 1.4.1 Jurisdicties van onderzoek / 19
12. Engeland / 19
13. Frankrijk / 22
14. Nederland / 25
15. Zwitserland / 27
 - 1.4.2 Arbitrage-instituten van onderzoek / 30
16. LCIA / 30
17. ICC / 31
18. NAI / 31
19. SAC / 32

Hoofdstuk 2. De arbiter en het scheidsgerecht / 33

2.1 Inleiding / 33

- 20. 'Arbitration is only as good as its arbitrators' / 33
- 21. Opbouw / 34

2.2 De juridische status van de arbiter: drie theorieën / 35

- 2.2.1 De status-theorie / 35
- 22. Arbiters en hun adjudicatieve functie / 35
- 23. Arbitrale immuniteit / 36
- 24. De *Greenworld*-maatstaf en het *Qnow*-arrest / 37
- 25. Kanttekeningen bij de zuivere status-theorie / 38
- 2.2.2 De contract-theorie / 39
- 26. De contractuele relatie tussen arbiters en partijen / 39
- 27. Duiding van het arbiter-contract / 40
- 28. Het arbiter-contract en andere kwalificaties / 42
- 2.2.3 De derde theorie / 43
- 29. Een gulden middenweg / 43

2.3 Het scheidsgerecht: omvang en benoeming / 44

- 30. Algemeen / 44
- 31. Een (on)even aantal arbiters / 44
- 32. De benoeming van arbiters / 46
- 33. Een bevoorrechte positie bij de benoeming / 47

2.4 Het arbitrale besluitvormingsproces / 49

- 34. Algemeen / 49
- 35. Onbewuste beïnvloeding tijdens het besluitvormingsproces / 51
- 36. Vijf verschijningsvormen van onbewuste beïnvloeding / 52
- 2.4.1 Een voorlopig oordeel / 53
- 37. De vraag naar de (on)toelaatbaarheid van een voorlopig oordeel / 53
- 38. Een voorlopig oordeel tijdens het beproeven van een schikking / 55
- 2.4.2 Het geheim van arbitrale raadkamer / 56
- 39. Algemeen / 56
- 40. De reikwijdte van het geheim van arbitrale raadkamer / 57
- 41. Open (vraag)punten / 60
- 2.4.3 De *dissenting opinion* / 61
- 42. Algemeen / 61
- 43. De (on)verenigbaarheid van een *dissenting opinion* met de verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 62

2.5 Uitgelichte actoren / 63

- 44. Opbouw / 63
- 2.5.1 De voorzitter van een scheidsgerecht / 64
- 45. Algemeen / 64
- 46. De nationaliteit van de voorzitter / 64

- 47. Takenpakket / 65
- 48. Een doorslaggevende stem? / 66
- 49. 'Gouverner, c'est prévoir' / 67
 - 2.5.2 De partij-arbiter / 68
- 50. Partij-arbitrage / 68
- 51. De partij-arbiter in de Verenigde Staten / 69
- 52. Een andere maatstaf ter beoordeling van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid? / 71
- 53. Voor- en tegenstanders van partij-arbitrage / 72
- 54. Ter afsluiting / 73
 - 2.5.3 De secretaris / 74
- 55. Algemeen / 74
- 56. UNCITRAL en arbitrage-instituten over de rol van de secretaris / 75
- 57. Overheidsrechters over de rol van de secretaris / 77
- 58. Slotsom / 82

2.6 Samenvatting / 83

- 59. Overzicht van bevindingen / 83

Hoofdstuk 3. Arbitrage en de verplichting tot onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 87

3.1 Inleiding / 87

- 60. 'Judges, like Caesar's wife, should be above suspicion' / 87
- 61. Arbitrage in opkomst / 88
- 62. Opbouw / 89

3.2 Verkenning en afbakening / 90

- 3.2.1 Horizontaal: een onafhankelijk en/of onpartijdig scheidsgerecht / 90
- 63. Algemeen / 90
- 64. Onderscheid? / 91
 - 3.2.2 Verticaal: een onafhankelijk en/of onpartijdig (eind)oordeel / 93
- 65. De ICSID Convention 2006 en de verplichting 'to exercise independent judgment' / 93
- 66. Een 'impartial judgment' / 94
- 67. Onderscheid? / 94

3.3 Achtergrond van de verplichting tot onafhankelijkheid en onpartijdigheid voor arbiters / 96

- 68. Opbouw / 96
 - 3.3.1 Ratio en twee uitgangspunten / 96
- 69. Algemeen / 96
- 70. De brede noemer 'natural justice' / 97
- 71. Twee uitgangspunten / 99
 - 3.3.2 Het belang van een onafhankelijke en onpartijdige arbiter / 101

-
72. Pluraliteit van belangen / 101
3.2.3 Temporele reikwijdte van de verplichting tot arbitrale
onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 103
73. De verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid: een open
einde? / 103
74. General Standard 1 van de IBA Guidelines on Conflicts of Interest 2014 / 104
75. Een ruime(re) opvatting / 105
- 3.4 Invulling van de verplichting tot onafhankelijkheid en
onpartijdigheid voor arbiters / 107**
76. Opbouw / 107
3.4.1 Invulling aan de hand van wet- en regelgeving voor overheidsrechters / 107
77. Algemeen / 107
78. Congruente maatstaven? / 108
3.4.2 Invulling aan de hand van het openbare orde-begrip / 109
79. Algemeen / 109
80. Arbitragewetgeving van de vier jurisdicties van onderzoek / 110
3.4.3 Invulling op basis van hetgeen partijen zijn overeengekomen / 111
81. Contractuele invulling van de verplichting tot arbitrale
onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 111
82. Reikwijdte van de contractuele partijautonomie / 113
3.4.4 Arbitrale zelfregulering / 113
83. Een intrinsieke overtuiging / 113
84. Het opleggen van ‘wenselijk’ gedrag / 114
- 3.5 Andere begrippen / 115**
85. Opbouw / 115
3.5.1 Neutraliteit / 115
86. Etymologie / 115
87. Betekenis in het kader van (handels)arbitrage: een neutrale nationaliteit / 116
88. Neutraliteit en partij-arbitrage / 117
3.5.2 Objectiviteit / 118
89. Etymologie / 118
90. Betekenis in het kader van (handels)arbitrage / 118
3.5.3 Integriteit / 120
91. Etymologie / 120
92. Betekenis in het kader van (handels)arbitrage / 121
- 3.6 Samenvatting / 123**
93. Overzicht van bevindingen / 123
- Hoofdstuk 4. De verplichting tot onafhankelijkheid en onpartijdigheid voor
arbiters / 127**
- 4.1 Inleiding / 127**
94. Ariadne’s draad / 127
95. Opbouw / 128

4.2 Regelingen op mondiaal niveau / 128

- 96. Opbouw / 128
 - 4.2.1 UNCITRAL: Arbitration Rules en Model Law / 129
- 97. Arbitration Rules: totstandkoming en herziening / 129
- 98. Arbitration Rules en de verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 131
- 99. Model Law: totstandkoming / 133
- 100. Model Law en de verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 135
 - 4.2.2 Verdrag van New York 1958 / 137
- 101. De verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 137
 - 4.2.3 IBA: Rules of Ethics for International Arbitrators en Guidelines / 138
- 102. IBA Rules of Ethics for International Arbitrators 1987 / 138
- 103. IBA Guidelines on Conflicts of Interest 2004 en 2014 / 139
- 104. Overheidsrechters en (het gewicht van) de IBA Guidelines / 141
- 105. Arbitrage-instituten en (het gewicht van) de IBA Guidelines / 143
- 106. Slotsom / 145
 - 4.2.4 ICSID / 146
- 107. Artikel 14 lid 1 ICSID Convention 2006 / 146
- 108. Artikel 57 ICSID Convention 2006 / 147
- 109. Disclosure? / 149
- 110. Artikel 52 ICSID Convention 2006 / 149
 - 4.2.5 Internationale regelingen gericht tot overheidsrechters / 150
- 111. Algemeen / 150

4.3 Regelingen op regionaal niveau / 153

- 112. Opbouw / 153
 - 4.3.1 EVRM / 153
- 113. Algemeen / 153
- 114. Artikel 6 EVRM en arbitrage / 154
 - 4.3.2 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie / 156
- 115. Algemeen / 156
- 116. Artikel 47 EU-Handvest en arbitrage / 157
 - 4.3.3 American Convention on Human Rights / 158
- 117. Algemeen / 158
- 118. Artikel 8 American Convention on Human Rights en arbitrage / 159

4.4 Wetgeving op nationaal niveau / 160

- 119. Opbouw / 160
 - 4.4.1 Engeland / 160
- 120. Arbitration Act 1996, het begrip 'impartiality' en 'removal' van een arbiter / 160
- 121. Vernietiging van arbitrale uitspraken / 162
- 122. Maatstaf om te beoordelen of sprake is van arbitrale (on)partijdigheid: jurisprudentie / 162
- 123. Disclosure-verplichting? / 164
 - 4.4.2 Frankrijk / 165

-
- 124. Een algemene verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 165
 - 125. Disclosure-verplichting / 166
 - 126. Wraking en de maatstaf om te beoordelen of sprake is van arbitrale (on)afhankelijkheid en (on)partijdigheid / 168
 - 127. Vernietiging van arbitrale uitspraken / 170
 - 4.4.3 Nederland / 170
 - 128. Een algemene verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 170
 - 129. Wraking / 171
 - 130. Maatstaf om te beoordelen of sprake is van arbitrale (on)afhankelijkheid en (on)partijdigheid / 173
 - 131. Vernietiging van arbitrale uitspraken / 175
 - 132. Disclosure-verplichting / 177
 - 133. Partij-arbiters en andere arbiters / 177
 - 4.4.4 Zwitserland / 178
 - 134. Een constitutionele verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 178
 - 135. Wraking / 179
 - 136. Maatstaf om te beoordelen of sprake is van arbitrale (on)afhankelijkheid en (on)partijdigheid / 180
 - 137. Vernietiging van arbitrale uitspraken / 181
 - 138. Disclosure-verplichting / 182
 - 139. Partij-arbiters en andere arbiters / 183

 - 4.5 Regelgeving op institutioneel niveau / 184**
 - 140. Opbouw / 184
 - 4.5.1 LCIA / 184
 - 141. Een algemene verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 184
 - 142. Disclosure-verplichting en wraking / 186
 - 4.5.2 ICC / 186
 - 143. Een algemene verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 186
 - 144. Disclosure-verplichting en wraking / 188
 - 4.5.3 NAI / 189
 - 145. Een algemene verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 189
 - 146. Disclosure-verplichting en wraking / 190
 - 4.5.4 SAC / 191
 - 147. Een algemene verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid, disclosure-verplichting en wraking / 191

 - 4.6 Partijautonomie en de verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 192**
 - 148. Opbouw / 192
 - 4.6.1 Partijautonomie en de vrijheid om de arbitrale procedure vorm te geven / 193
 - 149. Algemeen / 193

- 150. De 'gedingvoeringsvrijheid' in arbitrale wet- en regelgeving: partijautonomie / 193
- 151. De 'gedingvoeringsvrijheid' in arbitrale wet- en regelgeving en het scheidsgerecht / 197
 - 4.6.2 Toepasselijk recht en de verplichting tot onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 199
- 152. Bepaling en reikwijdte van het toepasselijk recht / 199
 - 4.6.3 Afstand van het recht op een onafhankelijke en/of onpartijdige arbiter / 201
- 153. Terminologie / 201
- 154. Een verbod op het doen van afstand? / 202
- 155. De reikwijdte van een verbod tot het doen van afstand / 204
- 156. Afstand (doen) in het kader van een schikkingsovereenkomst / 205
 - 4.6.4 De *advance waiver* / 205
- 157. Algemeen / 205
- 158. Terughoudendheid ten aanzien van *advance waivers* bij arbitrage-instituten / 206
- 159. Slotsom / 208

- 4.7 Samenvatting / 209**
 - 160. Opbouw / 209
 - 161. Regelingen op mondiaal niveau / 209
 - 162. Regelingen op regionaal niveau / 210
 - 163. Wetgeving en jurisprudentie op nationaal niveau / 211
 - 164. Regelgeving op institutioneel niveau / 212
 - 165. Partijautonomie en de verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 212

- Hoofdstuk 5. Endogene factoren / 215**
 - 5.1 Inleiding / 215**
 - 166. Het eiland Aegina / 215
 - 167. Opbouw / 216

 - 5.2 Opbouw en methode / 216**
 - 168. Algemeen / 216

 - 5.3 Gender / 218**
 - 5.3.1 Inleiding / 218
 - 169. Aandacht voor diversiteit in de arbitragewereld / 218
 - 170. Het belang van (meer) genderdiversiteit? / 220
 - 171. Vier situaties / 221
 - 172. Verband tussen de factor en de arbitrale onafhankelijkheid en/of onpartijdigheid / 222
 - 5.3.2 Invulling: arbitrale wet- en regelgeving en (scheids)rechterlijke uitspraken / 223

-
- 173. Arbitrale wet- en regelgeving en (scheids)rechterlijke uitspraken: geen rechtstreeks verband / 223
 - 174. De wijze van arbitrale besluitvorming / 224
 - 175. Het verschijnsel *gender bias* / 227
 - 176. Jurisprudentiële voorbeelden van een geslaagd beroep op *gender bias* / 229
 - 177. Arbitrale *gender bias* en de disclosure-verplichting / 232
 - 5.3.3 Deelconclusie / 233
 - 178. Weinig aandacht voor *gender bias* / 233

 - 5.4 Nationaliteit / 234**
 - 5.4.1 Inleiding / 234
 - 179. Eén uitgangspunt / 234
 - 180. Etymologie en de betekenis van het begrip 'nationaliteit' / 235
 - 181. Verband tussen de factor en de arbitrale onafhankelijkheid en/of onpartijdigheid / 236
 - 182. Nationaliteit: een ware endogene factor? / 238
 - 5.4.2 Invulling: arbitrale wet- en regelgeving / 239
 - 183. Algemeen / 239
 - 184. LCIA / 240
 - 185. ICC / 242
 - 186. NAI / 244
 - 187. UNCITRAL / 244
 - 188. ICSID / 246
 - 5.4.3 Invulling: (scheids)rechterlijke uitspraken / 248
 - 189. Algemeen / 248
 - 190. De objectieve nationaliteit / 249
 - 191. De subjectieve nationaliteit: vier categorieën / 250
 - 191a. Geografische verbondenheid / 251
 - 191b. Culturele verbondenheid / 253
 - 191c. Juridische verbondenheid / 253
 - 191d. Vereenzelviging / 256
 - 192. Een diagonale verhouding / 258
 - 193. Het nationale scheidsgerecht / 259
 - 5.4.4 Deelconclusie / 260
 - 194. Pleidooi voor een ruimere uitleg van het begrip 'nationaliteit' / 260

 - 5.5 De familiale band / 261**
 - 5.5.1 Inleiding / 261
 - 195. Etymologie en de betekenis van het begrip 'familiaire' / 261
 - 196. Verband tussen de factor en de arbitrale onafhankelijkheid en/of onpartijdigheid / 263
 - 197. De familiale band op zichzelf beschouwd / 265
 - 198. De factor en de omstandigheden van het geval: een optelsom? / 266
 - 5.5.2 Invulling: arbitrale wet- en regelgeving / 268
 - 199. Onderscheid / 268

200.	De familiale band in het kader van de benoemingsfase: de directe wijze /	269
201.	De familiale band in het kader van de benoemingsfase: de indirecte wijze /	270
202.	De familiale band tijdens de arbitrage /	272
	5.5.3 Invulling: (scheids)rechterlijke uitspraken /	275
203.	Opbouw /	275
204.	De familiale band en de disclosure-verplichting /	275
205.	De familiale band tijdens de arbitrage /	278
206.	De familiale band na afloop van de arbitrage /	281
	5.5.4 Deelconclusie /	284
207.	Pleidooi voor een ruimere interpretatie van de factor /	284
208.	De omstandigheden van het geval /	284
209.	De factor en de verschillende fasen van een arbitrage /	285
5.6	De geloofsovertuiging /	286
	5.6.1 Inleiding /	286
210.	Algemeen /	286
	5.6.2 Invulling: (scheids)rechterlijke uitspraken /	287
211.	De factor op zichzelf genomen /	287
212.	Een gebrek aan (scheids)rechterlijke uitspraken /	287
213.	De geloofsovertuiging: een ware endogene factor? /	288
214.	De invloed van een geloofsovertuiging /	290
	5.6.3 Deelconclusie /	291
215.	Meer oog voor de geloofsovertuiging van een arbiter? /	291
5.7	De politieke overtuiging /	292
216.	Algemeen /	292
	5.7.1 Invulling: arbitrale regelgeving en (scheids)rechterlijke uitspraken /	292
217.	Arbitrale wet- en regelgeving /	292
218.	Twee beslissingen van het ICC Court /	293
219.	De politieke overtuiging van een overheidsrechter /	293
	5.7.2 Deelconclusie /	296
220.	Meer oog voor de politieke opvatting van een arbiter? /	296
5.8	Samenvatting /	297
221.	Overzicht van bevindingen /	297
Hoofdstuk 6. Exogene factoren /	299	
6.1	Inleiding /	299
222.	De strijd om een gouden appel /	299
223.	Opbouw /	300
6.2	Opbouw en methode /	301
224.	Algemeen /	301

6.3 Het financieel belang / 303

- 6.3.1 Inleiding / 303
- 225. Algemeen / 303
- 226. Verband tussen de factor en de arbitrale onafhankelijkheid en/of onpartijdigheid / 305
- 227. Is de factor absoluut van aard? / 307
- 228. Een potpourri van gezichtspunten / 308
- 229. Tussenconclusie / 310
- 6.3.2 De verticale band: een verrichte dienst / 310
- 230. Opbouw / 310
- 231. Invulling: enige arbitrale wet- en regelgeving / 311
- 232. Invulling aan de hand van (scheids)rechterlijke uitspraken: een verrichte dienst leidt tot arbitrale vooringenomenheid / 312
- 233. Invulling aan de hand van (scheids)rechterlijke uitspraken: de verrichte dienst leidt in casu niet tot arbitrale vooringenomenheid / 314
- 234. Een eerste observatie en het belang van het bekend zijn met het (dienst)-verband / 317
- 235. Een dubbelrol tijdens de arbitrage en een (dienstver)band na de arbitrage / 319
- 236. Deelconclusie / 321
- 6.3.3 De horizontale band: een gezamenlijk belang / 322
- 237. Opbouw / 322
- 238. Invulling: enige arbitrale regelgeving / 322
- 239. Situatie 1: een gezamenlijke investering / 324
- 240. Situatie 2: een duobaan / 326
- 241. Situatie 3: het bezit van aandelen door de arbiter / 327
- 242. Deelconclusie / 329
- 6.3.4 De diagonale band: de arbiter en een derde partij / 329
- 243. Opbouw / 329
- 244. Situatie 1: de arbiter heeft een band met een derde partij die tot hetzelfde concern behoort als één van de partijen in de arbitrage / 330
- 245. Situatie 2: de arbiter heeft een band met een derde partij die de concurrent is van één van de partijen in de arbitrage / 332
- 246. Situatie 3: de arbiter heeft een band met een partij die één van de partijen wil overnemen of dit tijdens de arbitrage heeft gedaan / 334
- 247. Situatie 4: de arbiter heeft een band met een partij die indirect optreedt als procesfinancier / 336
- 248. Deelconclusie / 339
- 6.3.5 Het eigenbelang / 339
- 249. Opbouw / 339
- 250. Invulling: enige arbitrale regelgeving / 339
- 251. Invulling: arbitrale wet- en regelgeving met betrekking tot het honorarium van de arbiter / 340
- 252. Situatie 1: het honorarium van de arbiter / 343
- 253. Situatie 2: het verstrekken of ontvangen van een geldlening / 345

- 254. Situatie 3: de pensioen- of verzekeringsaanspraak / 346
- 255. Deelconclusie / 347
 - 6.3.6 De afgeleide relatie / 347
- 256. Opbouw / 347
- 257. Invulling: een gebrek aan arbitrale wet- en regelgeving / 348
- 258. Invulling: er is sprake van vereenzelviging en daarmee van arbitrale vooringenomenheid / 350
- 259. Invulling: de enkele omstandigheid dat sprake is van vereenzelviging leidt niet tot het oordeel dat sprake is van arbitrale vooringenomenheid / 355
- 260. Vereenzelviging en de omstandigheden van het geval / 355
- 261. De zaak *J&P Avax v. Tecnimont* / 358
- 262. Vereenzelviging in het kader van een samenwerkingsverband tussen advocatenkantoren / 361
- 263. Deelconclusie / 362
 - 6.3.7 Deelconclusie / 363
- 264. Overzicht van bevindingen / 363

- 6.4 De herbenoeming / 365**
 - 6.4.1 Inleiding / 365
- 265. Opbouw / 365
- 266. Terminologie / 366
- 267. Argumenten die pleiten voor de stelling dat sprake is van een verband tussen de factor en de arbitrale onafhankelijkheid en/of onpartijdigheid / 368
- 268. Andere geluiden / 370
- 269. De factor en partijautonomie / 371
 - 6.4.2 Invulling: enige arbitrale wet- en regelgeving / 373
- 270. De IBA Guidelines 2014 en de IBA Rules of Ethics for International Arbitrators 1987 / 373
- 271. De ICC en de *International Cotton Association* / 375
 - 6.4.3 Invulling: (scheids)rechterlijke uitspraken / 376
- 272. Opbouw / 376
- 273. Een algemene vraag / 376
- 274. Eén kwantitatieve benadering? / 377
- 275. Een kwalitatieve benadering / 378
- 276. Gezichtspunt 1 - financiële (on)afhankelijkheid / 382
- 277. Gezichtspunt 2 - beschikbare kennis / 386
- 278. Gezichtspunt 3 - tijd / 393
- 279. Gezichtspunt 4 - de arbitrale besluitvorming / 395
- 280. Uitbreiding van de disclosure-verplichting? / 398
- 281. De inhoud en reikwijdte van de disclosure-verplichting / 399
- 282. Een onderzoeksplicht voor arbiters? / 401
- 283. Een onderzoeksplicht voor partijen? / 402
 - 6.4.4 Deelconclusie / 404
- 284. Overzicht van bevindingen / 404

-
- 6.5 Het *issue conflict* / 406**
- 6.5.1 Inleiding / 406
 - 285. Intellectuele vooringenomenheid / 406
 - 286. Opbouw / 408
 - 287. Begripsafbakening / 409
 - 288. Verband tussen de factor en de arbitrale onafhankelijkheid en/of onpartijdigheid / 411
 - 289. Absolute en relatieve vooringenomenheid / 413
 - 290. De subjectieve aard van de factor / 417
 - 291. Op zoek naar de grenzen van het (on)toelaatbare *issue conflict*: vier gezichtspunten / 419
 - 292. Enige arbitrale wet- en regelgeving / 424
 - 6.5.2 Verschijningsvorm 1: arbiter ↔ advocaat / 425
 - 293. Algemeen / 425
 - 294. Invulling: arbitrale regelgeving / 425
 - 295. Invulling: (scheids)rechterlijke uitspraken / 426
 - 296. De zaak *Telekom Malaysia Berhad v. Ghana* / 428
 - 297. Nadruk op de hoedanigheid van de arbiter / 429
 - 298. De zaak *Blue Bank International & Trust (Barbados) Ltd. v. The Bolivarian Republic of Venezuela* / 433
 - 6.5.3 Verschijningsvorm 2: arbiter ↔ arbiter / 434
 - 299. Algemeen / 434
 - 300. Invulling: arbitrale regelgeving en (scheids)rechterlijke uitspraken / 434
 - 301. Situatie 1: de arbiter treedt gelijktijdig op in meerdere arbitrages tegen dezelfde partij / 436
 - 302. Situatie 2: de arbiter treedt gelijktijdig op in meerdere arbitrages met eenzelfde rechtsvraag / 438
 - 303. Situatie 3: de arbiter treedt gelijktijdig op in meerdere arbitrages rondom dezelfde feiten / 439
 - 304. Situatie 4: de arbiter heeft reeds eerder (mede) arbitraal vonnis gewezen / 441
 - 305. Situatie 5: de arbiter heeft reeds eerder opgetreden in een arbitrage met eenzelfde rechtsvraag / 443
 - 306. Situatie 5 en de zaak *Mutu v. Chelsea Football Club Limited* / 447
 - 307. Situatie 5 en het ICC Court / 448
 - 6.5.4 Verschijningsvorm 3: arbiter ↔ (partij)deskundige / 449
 - 308. Algemeen / 449
 - 309. Invulling: arbitrale regelgeving / 450
 - 310. Invulling: (scheids)rechterlijke uitspraken / 450
 - 6.5.5 Verschijningsvorm 4: arbiter ↔ de publicatie / 453
 - 311. Algemeen / 453
 - 312. Invulling: arbitrale regelgeving / 454
 - 313. Invulling: (scheids)rechterlijke uitspraken / 455
 - 314. Verschijningsvorm 4 en uit(lat)ingen door een arbiter tijdens de arbitrageprocedure / 458
 - 6.5.6 Deelconclusie / 460
 - 315. Overzicht van bevindingen / 460

6.6 De nauwe persoonlijke band / 463

- 6.6.1 Inleiding / 463
- 316. Opbouw / 463
- 317. Begripsverkenning / 463
- 318. Verband tussen de factor en de arbitrale onafhankelijkheid en/of onpartijdigheid / 464
 - 6.6.2 Invulling: enige arbitrale wet- en regelgeving / 466
- 319. Algemeen / 466
- 320. De factor in het kader van de disclosure-verplichting / 467
 - 6.6.3 Invulling: (scheids)rechterlijke uitspraken / 469
- 321. Opbouw / 469
- 322. Een nauwe persoonlijke band is (g)een bewijs van arbitrale vooringenomenheid / 469
- 323. Drie observaties / 471
- 324. Omstandigheid 1: een werkrelatie / 473
- 325. Omstandigheid 1 en de zaak *Universal Compression International Holdings, S.L.U. v. The Bolivarian Republic of Venezuela* / 475
- 326. Omstandigheid 2: het gezamenlijk uitoefenen van één (of meer) activiteit(en) / 477
 - 326a. Beoefening van het recht / 477
 - 326b. Lidmaatschap / 478
- 327. Omstandigheid 3: een gedeeld studieverleden / 480
- 328. Omstandigheid 4: de omgangsvorm / 481
 - 328a. Tutoyeren / 482
 - 328b. De privésfeer / 483
- 329. Omstandigheid 5: een digitale band / 486
- 330. Een zijpad: een nauwe persoonlijke band tussen de arbiters onderling / 489
 - 6.6.4 Deelconclusie / 490
- 331. Overzicht van bevindingen / 490

6.7 De institutionele band / 493

- 6.7.1 Inleiding / 493
- 332. Opbouw / 493
- 333. Institutionele (on)afhankelijkheid / 494
- 334. Een verplichting tot onafhankelijkheid en onpartijdigheid voor arbitrage-instituten? / 496
 - 6.7.2 Invulling: enige arbitrale regelgeving / 497
- 335. Nadruk op *ex ante*-regulering / 497
- 336. Belangenverstrengeling tussen een arbiter en een lid van het *Arbitration Court* / 498
 - 6.7.3 Invulling: (scheids)rechterlijke uitspraken / 501
- 337. Algemeen en opbouw / 501
- 338. Situatie 1: een dubbelfunctie van de arbiter / 502
- 339. Een zijpad: de dubbelfunctie van een advocaat en het (ver)nietig(bar)e arbitragebeding / 504
- 340. Situatie 2: een financiële band tussen de arbiter en het arbitrage-instituut / 506
- 341. Situatie 3: het vraagstuk van de institutionele (on)afhankelijkheid / 508
 - 6.7.4 Deelconclusie / 510
- 342. Overzicht van bevindingen / 510

6.8 Samenvatting / 511

- 343. Opbouw / 511
- 344. De factor van het financieel belang / 511
- 345. De factor van de herbenoeming / 513
- 346. De factor van het *issue conflict* / 514
- 347. De factor van de nauwe persoonlijke band / 516
- 348. De factor van de institutionele band / 517

Hoofdstuk 7. Conclusie / 519

7.1 De onderzoeksvraag / 519

- 349. Facetten / 519
- 350. Bronnen van verscheidenheid / 520

7.2 De invulling van de verplichting tot arbitrale onafhankelijkheid en onpartijdigheid / 523

- 351. Opbouw / 523
 - 7.2.1 Observaties vooraf / 523
- 352. Observatie 1: de omstandigheden van het geval en de (af)weging / 523
- 353. Observatie 2: de bijzondere context van de arbitrage en andere arbitrage-karakteristieken / 525
 - 7.2.2 Bevindingen / 527
- 354. Categorie 1: factoren die nauw verweven zijn met de omstandigheden van het geval / 527
- 355. Categorie 2: factoren die niet (langer) de lading dekken / 529
- 356. Categorie 3: nieuwe factoren die hun intrede (kunnen) doen in handelsarbitrages / 530

7.3 Ter afsluiting / 532

- 357. Een pleidooi voor (meer) duidelijkheid / 532

Summary / 537

Literatuur / 545

Jurisprudentieregister / 595

Trefwoordenregister / 617

Curriculum vitae / 625

LIJST MET AFKORTINGEN

AAA	American Arbitration Association
ABA	American Bar Association
A-G	advocaat-generaal
afl.	aflevering
ALI	American Law Institute
art.	artikel(en)
ASA	Association Suisse de l'Arbitrage
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
ASIL	American Society of International Law
BANI	Badan Arbitrase Nasional Indonesia
BCDR	Bahrain Chamber for Dispute Resolution
BGH	Bundesgerichtshof
bijv.	bijvoorbeeld
BIT	bilateral investment treaty
BV	besloten vennootschap
BW	Burgerlijk Wetboek
CA	Cour d'appel
CAS	Court of Arbitration for Sport
CEDR	Centre for Effective Dispute Resolution
CEPANI	Belgisch Centrum voor Arbitrage en Mediatie
CIArb	Chartered Institute of Arbitrators
CIETAC	China International Economic and Trade Arbitration Commission
CPC	Code de procédure civile
c.s.	cum suis
d.d.	de dato
DIA	Danish Institute of Arbitration
DIS	Deutsche Institution für Schiedsgerichtsbarkeit
diss.	dissertatie
e.a.	en andere(n)
ECLI	European Case Law Identifier
ECRM	Europese Commissie voor de Rechten van de Mens
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens

EU	Europese Unie
e.v.	en volgende
EVRM	Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
Fenex	Nederlandse organisatie voor expeditie en logistiek
FINRA	Financial Industry Regulatory Authority
GAR	Global Arbitration Review
Gw	Grondwet
HR	Hoge Raad der Nederlanden
HKCIAC	Hong Kong International Arbitration Centre
HvJ EG	Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen
HvJ EU	Hof van Justitie van de Europese Unie
IBA	International Bar Association
ibid.	ibidem
ICC	International Chamber of Commerce
ICCA	International Council for Commercial Arbitration
ICDR	International Centre for Dispute Resolution
ICJ	International Court of Justice
ICSID	International Centre for Settlement of Investment Disputes
id.	idem
ILC	International Law Commission
ITA	Institute for Transnational Arbitration
jo.	juncto
KG	Kammergericht
LCIA	London Court of International Arbitration
LDIP	Loi fédérale sur le droit international privé
LERU	League of European Research Universities
m.i.v.	met ingang van
NAFTA	North American Free Trade Agreement
NAI	Nederlands Arbitrage Instituut
NJ	Nederlandse Jurisprudentie
NJB	Nederlands Juristenblad
nr.	(rand)nummer
NV	naamloze vennootschap
NVvR	Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
NYSE	New York Stock Exchange
o.a.	onder andere(n)
OED	Oxford English Dictionary
OHADA	Organization for the Harmonization of Business Law in Africa
OLG	Oberlandesgericht
p.	pagina
par.	paragraaf
PbEU	Publicatieblad van de Europese Unie
PCA	Permanent Court of Arbitration

Lijst met afkortingen

pres.	President (van de rechtbank)
Rb.	Rechtbank
red.	redactie
resp.	respectievelijk
RO	Wet op de rechterlijke organisatie
r.o.	rechtsoverweging
Rv	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering
RvA	Raad van Arbitrage in bouwgeschillen
SAC	Swiss Arbitration Centre
SCAI	Swiss Chambers' Arbitration Institution
SCC	Stockholm Chamber of Commerce
SchiedsVZ	Zeitschrift für Schiedsverfahren
SGOA	Stichting Geschillenoplossing Automatisering
SIAC	Singapore International Arbitration Centre
SME	Society of Maritime Arbitrators
Stb.	Staatsblad
T&C	Tekst & Commentaar
TAI	Thai Arbitration Institute
TDM	Transnational Dispute Management
TGI	Tribunal de grande instance
TvA	Tijdschrift voor Arbitrage
UNCITRAL	United Nations Commission on International Trade Law
UNCLOS	United Nations Convention on the Law of the Sea
UNIDROIT	International Institute for the Unification of Private Law
U.K.	United Kingdom
U.S.	United States
VEU	Verdrag betreffende de Europese Unie
vgl.	vergelijk
VIAC	Vienna International Arbitral Centre
vn.	voetnoot
VWEU	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
VN	Verenigde Naties
vzr.	voorzieningenrechter
WPNR	Weekblad voor Privaatrecht, Notariaat en Registratie
zgn.	zogenoemd(e)
ZPO	Zivilprozessordnung

